

Datum
2019-11-05
Vår referens
Joel Valsten
Enhetschef
Joel.Valsten@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Revidering av riktlinjer för skolplacering GRF-2019-28381

Sammanfattning

Den 22 februari 2017 beslutade grundskolenämnden att anta nya riktlinjer för skolplacering i Malmö stad. Förändringen av riktlinjerna innebar att skolplacering, som tidigare hanterats av respektive skola, centraliserades. Syftet med centraliseringen var att främja vårdnadshavares möjlighet att lämna önskemål om skolplacering samt att säkerställa en likvärdig och rättvis hantering av samtliga skolplaceringar.

Sedan införandet av aktuella riktlinjer har det framkommit att elever som inte kan beredas plats utifrån vårdnadshavarens önskemål, tillika elever vars vårdnadshavare inte har lämnat aktiva önskemål, hamnar i ett ofördelaktigt läge. I enighet med aktuella riktlinjer placeras dessa elever på de skolplatser som återstår efter att elever som kan beredas plats vid en önskad skolenhet har placerats. Det medför att vissa elever anvisas till skolor som är belägna långt från hemmet. Mot bakgrund av ovan föreslår grundskoleförvaltningen att aktuella riktlinjer för skolplacering revideras.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden godkänner grundskoleförvaltningens förslag till revidering av riktlinjer för skolplacering med tillämpning från och med ansökningsperioden till förskoleklass och årskurs 7 inför läsåret 2020/2021.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse GRNAU 191108 Revidering av riktlinjer för skolplacering
- Förslag till revidering - Grundskolenämndens riktlinjer för skolplacering

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2019-11-08
Grundskolenämnden 2019-11-19

Ärendet

Bakgrund

Grundskoleförvaltningen beslutade i början av oktober 2019 att tillsätta en utredning kring en möjlig revidering av Grundskolenämndens riktlinjer för skolplacering. Syftet

med föreslagen revidering är att säkerställa att en elevs önskemål inte kan gå ut över en annan elevs rätt att placeras vid en skolenhet som är belägen nära hemmet. Aktuell revidering föreslås vara genomförd inför ansökningsperioden till förskoleklass och årskurs 7 inför läsåret 2020/2021.

I samband med ansökningsperioden till förskoleklass inför läsåret 2019/2020 placerades 31 elever på anvisade skolor som var belägna längre än tre kilometer från hemmet. Av dessa elever placerades 15 på anvisade skolor som var belägna längre än fyra kilometer från hemmet.

Därtill har Skolinspektionen slagit ner på liknande hantering i Uppsala kommun (jfr UBN-2018-6820). Motiveringen till Skolinspektionens beslut var att aktuell hantering medförde påtagliga risker för att elevers berättigade krav till placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts. Istället påtalade Skolinspektionen vikten av att det införs en mekanism för att säkerställa att en elevs önskemål inte går ut över en annan elevs rätt till placering vid en skolenhet nära hemmet.

Förslag till revidering

Bättre förutsättningar vid placering på anvisade skolor

Enligt skollagen är utgångspunkten att ett barn ska placeras vid den skolenhet där barnets vårdnadshavare önskar att barnet ska gå, så länge aktuellt önskemål inte går ut över ett annat barns rätt till placering vid en skolenhet nära hemmet (närhetsprincipen). Det framgår av 10 kap. 30 § första stycket skollagen (2010:800).

I syfte att säkerställa att närhetsprincipen följs föreslår grundskoleförvaltningen att de nuvarande riktlinjerna för skolplacering revideras för att närmare överensstämja med skollagen. Grundskoleförvaltningens förslag innebär att Malmö stad definierar maximala avstånd för hur långt från hemmet en skola kan vara belägen och ändå betraktas som en skola nära hemmet. Skolor som ligger inom det maximala avståndet är att betrakta som skolor nära hemmet.

Grundskoleförvaltningen föreslår att förvaltningsledningen ges mandat att definiera och omdefiniera de maximala avstånden för att kontinuerligt kunna anpassa dessa efter Malmö stads geografiska utformning, befolkningsutveckling och lokalförsörjning.

I samband med skolplacering åligger det grundskoleförvaltningen att, i möjligaste mån, tillse att elever som ska placeras vid en anvisad skolenhet tilldelas en skolplats nära hemmet. I praktiken innebär det att elever som inte kan beredas plats vid en önskad skolenhet eller vars vårdnadshavare inte har lämnat ett aktivt önskemål, ändå har rätt att beredas plats vid en skolenhet som är belägen nära hemmet. För att aktuell hantering ska vara möjlig måste samtliga elever placeras samtidigt.

Syftet med föreslagen revidering är att säkerställa att en elevs önskemål inte går ut över en annan elevs rätt till en skola nära hemmet. Däremot kommer vårdnadshavares önskemål fortsatt att beaktas i så stor utsträckning som möjligt.

Avväganden och risker

I vissa fall kommer det finnas elever som, i enighet med Malmö stads definierade maximala avstånd, inte har någon skola som är belägen nära hemmet. T.ex. för elever boende i utkanten av Malmö. I förekommande fall kommer berörda elever placeras vid anvisade skolenheter som är belägna så nära hemmet som möjligt.

En potentiell konsekvens av föreslagen revidering är att elever som bor i direkt anslutning till en specifik skolenhet kan komma att nekas aktuell placering och istället placeras vid en skolenhet som är belägen längre från bostaden. Det skulle ske till förmån för en annan elevs rätt till en skola nära hemmet. I praktiken skulle detta kunna ge upphov till missnöje hos berörda vårdnadshavare som anser sig ha rätt till en specifik skolplats till följd av bostadens läge.

Slutligen kan föreslagen revidering komma att påverka det statistiska utfallet. Det följer av att färre elever kan komma att placeras vid en önskad skolenhet till förmån för samtliga elevers rätt till en skola nära hemmet.

Utökad valfrihet

I samband med Malmö stads ansökningsperiod till förskoleklass och årskurs 7 måste samtliga vårdnadshavare, i enlighet med nuvarande riktlinjer, göra tre val för att ansökan ska godtas. Det medför negativa konsekvenser för vårdnadshavare som önskar ansöka om fler eller färre skolenheter. I kombination med förslaget om avståndsdefinitioner, hade kravet på att önska tre skolor, medfört att vårdnadshavare som enbart har en skola nära hemmet, vid vilken placering önskas, hade gynnats av att avstå från att ansöka.

Grundskoleförvaltningens övergripande ambition är att så många vårdnadshavare som möjligt ska lämna aktiva önskemål om skolplacering. Förvaltningen föreslår därför även en revidering som innebär att vårdnadshavare ges möjlighet att ansöka om 1-7 skolor i samband med ansökningsperioderna inför förskoleklass och årskurs 7. Syftet med förslaget är att främja valfriheten samt att ge vårdnadshavare ytterligare incitament att lämna aktiva önskemål om skolplacering.

Ansvariga

Anders Malmquist Förvaltningschef